

"...Mən avqustun 8-ni dövlətlər-
arası münasibətlərimizdə tarixi
gün hesab edirəm və bu da bütün
regiona çox müsbət təsir göstərə-
cək. Şübhəsiz ki, bu gün Azərbay-
can ilə Ermənistan arasında baş
verənlər Cənubi Qafqazda sülh,
sabitlik və firavanlıq istəyənlərin
hamısı üçün, bütün region üçün
çox əhəmiyyətli olacaqdır".

Prezident İlham Əliyevin Vaşinq-
tonda Azərbaycanın media nümayən-
dələrinə müsahibəsi zamanı bəyan et-
diyi kimi, Ağ Evdə keçirilən tarixi sam-
mit bölgəmizdə uzunmüddətli sülh, yə-
ni inkişaf, qarşılıqlı əlaqələr və tərəqqi
üçün yeni parlaq səhifələr açıb. Sözü-
gedən tarixdə ABŞ Prezidenti Donald
Trampın iştirakı ilə keçirilən Vaşinqton
görüşü zamanı Azərbaycan və Ermə-
nistanda mühüm razılaşmalar əldə
edilib, dövlət rəhbərlərinin iştirakı
ilə Azərbaycan və Ermənistan XİN
rəhbərləri tərəfindən "Azərbaycan
Respublikası və Ermənistan Respubli-
kası arasında sülhün və dövlətlərarası
münasibətlərin təsis edilməsi haqqında
Saziş" layihəsi paraflanıb. Vurğulayaq
ki, yekun sülh mətni hesab olunan bu
sənəd Bakının irəli sürdüyü sülh şərtlə-
ri əsasında hazırlanıb. Azərbaycan və
Ermənistan liderləri, habelə şahid qis-
mində ABŞ Prezidenti tərəfindən Va-
şinqton sammitinin nəticəsi olaraq im-
zalanmış Birgə Bəyannamə sülh müqə-
viləsinin tezliklə imzalanması üçün
mühüm zəmin yaradıb. Onu da qeyd
edək ki, 8 avqust tarixində sülh müqə-
viləsinin imzalanmamasının yeganə sə-
bəbi Ermənistan Konstitusiyasının pre-
ambula hissəsində Azərbaycana qarşı
ərazi iddialarının mövcud olmasıdır.
Bakı ilk gündən qətiyyətlə tələb edir
ki, yekun sülh sənədinin imzalanması
üçün İrəvan Əsas Qanunda - Konstitu-
siyasında dəyişiklik etməlidir. Bu də-
yişiklik edildəndən sonra sülh sazişinin
imzalanması üçün prinsipçə heç bir ma-
nəə qalmır.

Dostluq rəmzi

Donald Tramp Administrasiyası
Azərbaycanın liderliyi ilə başlanılan sülh
prosesini daim dəstəkləyir. Qazandığı
hərbi zəfərlərlə bölgədə yeni reallıqlar
yaradan Azərbaycan Prezidenti İlham
Əliyevi ABŞ rəhbərinin ölkəsinə işgüzar
səfərə dəvət etməsi bir yandan dövlətlər-
arəsindəki əlaqələrin inkişafına yə-
ni dinamizm qazandırmaq məqsədi gü-
düdüsə, digər yandan bu, Ağ Ev rəhbə-
rinin Cənubi Qafqazda barışın əldə olun-
masına böyük önəm verdiyini nümayiş
etdirirdi.

Dünyanın böyük diqqət və maraqla
izlədiyi bu səfər çərçivəsində "Azər-
baycan Respublikası və Amerika Bir-
ləşmiş Ştatları arasında strateji tərəf-
daşlığa dair xartıyanın inkişaf etdiril-
məsi məqsədilə Strateji İşçi Qrupunun
yaradılması haqqında Azərbaycan Res-
publikası Hökuməti və Amerika Birləş-
miş Ştatları Hökuməti arasında Anlaş-
ma Memorandumu" imzalandı. Yaradı-
lan Strateji İşçi Qrupu regional bağlan-
tılar infrastrukturunun və enerji sahə-
sində sərmayələrin genişləndirilməsi,
eləcə də regional iqtisadi-ticarəti əmək-
daşlığın irəlilədilməsi, həmçinin süni
intellektin inkişafı kimi vacib məsələ-
lərlə məşğul olacaq.

1992-ci ildə "Azadlığa Dəstək
Aktı" adlı qanunun 907-ci bölməsinə

Cənubi Qafqazda sülh, sabitlik və firavanlıq dövrü

Bu, İlham Əliyevin siyasətinin prioritetidir

düzəlişə əsasən, ABŞ hökumətinin
Azərbaycanın rəsmi strukturlarına
yardım göstərilməsi qadağan olun-
muşdu. Əraziləri işğal altına düşən, bir
milyondan çox qaçqın və köçkünün
olan ölkəmizə qarşı ermənipərəst kon-
qresmenlərin qəbul etdiyi bu haqsız və
ədalətsiz qərar Bayden administrasi-
yası dövründə yenidən canlandırıldı
və 907-ci düzəlişdən ölkəmizə qarşı
təzyiq mexanizmi kimi istifadə edil-
məyə çalışıldı.

Dövlətimizin başçısının ABŞ-yə iş-
güzar səfəri zamanı Prezident Donald
Trampın "Azadlığa Dəstək Aktı"na
907 sayılı düzəlişin icrasının dayandırıl-
ması haqqında sənəd imzalaması iki öl-
kə arasında münasibətlərin dostluğa
əsaslanmasını simvolizə etdi.

Müsahibəsində dövlətimizin rəhbə-
ri də bildirdi: "Əlbəttə ki, "Azadlığa
dəstək aktı"na edilən bu ədalətsiz
907-ci düzəlişdən mənim iştirakımla
oval ofisdə imtina edilməsi çox rəmzi
məna daşıyır. Prezident Tramp bunu
başqa formada da edə bilərdi. O, bunu
daha sonra da imzalaya bilərdi. Amma
bunu hələ 1992-ci ilin oktyabrından bə-
ri Konqres tərəfindən haqsız olaraq
sanksiyaya məruz qalan Azərbaycanın
Prezidentinin qarşısında etmək qərarına
gəldi...

...Prezident Trampın bu rəmzi jesti-
nin bizim üçün çox dərin mənası var".

Tarixi nəticələr

Vurğuladığımız kimi, Vaşinqton
Cənubi Qafqazda uzunmüddətli sülhə
nail olunması üçün xüsusi səylər göstə-
rir. Təsədüfi deyildi ki, avqustun 7-də
Donald Tramp öz "Truth" hesabında
Prezident İlham Əliyevin Ermənistanın
baş naziri Nikol Paşinyanla görüşünün
mühüm əhəmiyyət kəsb etməsini yaz-
mışdı. O, hər iki xalqın uzun illərdir ki,
müharibə apardığını və bunun da min-

lərlə insanın ölümü ilə nəticələndiyini
bildirmişdi.

"Bir çox lider bu müharibəni da-
yandırmağa çalışıb, amma indiyə qə-
dər heç bir nəticə əldə olunmayıb. Bu
isə "Trump" sayəsində mümkün oldu.
Mənim administrasiyam uzun müddət-
dir ki, hər iki tərəflə təmasdadır. Sabah
Prezident Əliyev və baş nazir Paşinyan
Ağ Evdə rəsmi sülh sazişinin imzalan-
ması üçün mənə qoşulacaqlar", - deyə
Tramp qeyd etmişdi.

Gözlənilməli kimi, Azərbaycan Pre-
zidenti İlham Əliyevin ABŞ-yə işgüzar
səfəri olduqca zəngin və xalqımızın
milli maraqlarının təmini istiqamətində
atılmış mühüm addımlarla yadda
qaldı.

Prezident İlham Əliyev və Ermə-
nistanın baş naziri Nikol Paşinyan
arasında Vaşinqton görüşünün nəticə-
si olaraq Birgə Bəyannamə imzalan-
dı. Vaşinqtonda imzalanmış Birgə Bə-
yannamədə Minsk qrupunun ləğv
edilməsi üçün iki ölkənin ATƏT-in
Baş katibinə birgə müraciət edəcəyi
təsdiqləndi.

Azərbaycan və Ermənistan xarici
işlər nazirlərinin ATƏT-in Minsk Pro-
sesi və əlaqəli strukturların (ATƏT-in
fəaliyyətdə olan sədrinin Minsk kon-
fransının müzakirəsində olan münaqi-
şə üzrə şəxsi nümayəndəsi və Yüksək
Səviyyəli Planlaşdırma Qrupunun)
bağlanması ilə əlaqədar ATƏT-in fəa-
liyyətdə olan sədrinə birgə müraciətin-
dən sonra ATƏT Nazirlər Şurasının
bağlanma ilə bağlı qərar layihəsi
ATƏT iştirakçı dövlətləri arasında ya-
yılib və onlar qərarın qəbul edilməsi
üçün lazımı prosedurları dəstəkləməyə
çağırılıblar.

Eyni zamanda Birgə Bəyannamədə
yekun sülh sazişinin imzalanması üçün
əsas tələblərdən biri - Ermənistan Kon-
stitusiyasının dəyişdirilməsinin zəruri-
liyi təsdiq olunur.

Zəngəzur dəhlizi siyasi-iqtisadi əhəmiyyət daşıyır

Vaşinqton sülh sammitində əldə
olunan digər bir tarixi nailiyyət isə bölgə-
də kommunikasiyaların açılması mə-
sələsinin öz həllini tapmasıdır. Vətən
müharibəsindən sonra Prezident İlham
Əliyev hər zaman bəyanatlarında Azər-
baycanın əsas hissəsinin Naxçıvana qu-
ru yolla maneəsiz keçidinin təmin edil-
məli olduğunu bildirdi. Dövlət başçı-
mızın bu qəti tələbi də Ermənistan tərə-
findən qəbul edildi. Belə ki, Azər-
baycan və Ermənistan liderlərinin ABŞ
Prezidentinin şahidliyi ilə imzaladıqları
Birgə Bəyannamədə ölkəmizin əsas
hissəsi ilə Naxçıvan arasında maneəsiz
gediş-gəliş təsdiq olunur. Yəni Zəngə-
zur dəhlizi (Trump Route for International
Peace and Prosperity (TRIPP)) real-
laşır. Bu marşrutun yaradılması region-
da qarşılıqlı əlaqələrin inkişafını stimu-
laşdıracaq, iqtisadi inteqrasiyaya, can-
lanmaya şərait yaradacaq. Region üçün
yeni investisiya imkanları açacaq bu
dəhliz sülhün dayanıqlılığına da birbaşa
təhfə verəcək. Buna görə də Zəngəzur
dəhlizinin reallığa çevrilməsi təkcə iqtisadi
deyil, siyasi mənada da böyük əhə-
miyyət daşıyır.

"Bu gün Azərbaycan ilə Ermənistan
arasında imzalanmış bizim niyyətlərimi-
zi açıq şəkildə nümayiş etdirir - göstə-
rir ki, biz sülh istəyirik, amma biz əlaqə-
lərin qurulmasını da istəyirik. Biz ölkə-
mizin iki hissəsi arasında təhlükəsiz ke-
çidlə inteqrasiyanı istəyirik ki, bu da da-
ha geniş region, Ermənistanın özü üçün
də çoxlu imkanlar vəd edəcək", - deyə
Prezident İlham Əliyevin Vaşinqtonda
müsahibəsi zamanı vurğuladığı kimi.

*Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"*